

A mágneslemez mint újságpapír

A Floppy-Lap e cikkben tulajdonképpen szerkesztőségi látogatásra hívja meg az olvasót. A látogatás fő érdekessége: itt készül az első olyan kiadvány Magyarországon, amelynek nincs papírváltozata. Eleve mágneslemezen jelenik meg, immár negyedik éve. A cikk bemutatja a kiadvány technológiai korszerűsödésének lépcsőfokait, tájékoztat a jövője felől is. És általában: a mágneslemez információtérjesztési technológia jövőjéről, amely nem lehet más, mint hogy "szervesen illeszkedhet be az egységesülő elektronikus, digitalizált információkezelési gyakorlatba".

Idén már a negyedik évfolyamába lépett a *Floppy-Lap*, a Cédrus Kiadó számítástechnikai havi magazinja. Tudomásunk szerint az IBM-kompatibilis személyi számítógépek területén ez az első olyan kiadvány Magyarországon, amely kizárólag mágneslemezen jelenik meg. (A Commodore-64 felhasználói számára történtek hasonló kísérletek korábban, ezek hatását azonban behatárolta a C-64 teljesítménye és felhasználói köre.) A *Floppy-Lap*hoz azóta a Cédrus Kiadónál két további, mágneslemez periódika csatlakozott, a *Bankár* című, kéthetenként megjelenő pénzügyi folyóirat és az *Íránytű* című jogszabálykiadvány. Tömegessé azonban nem általuk vált a hajlékonylemez médium, hanem azáltal, hogy az 1990 júniusában a Mikromagazin utódaként elindult *Alaplap* című számítástechnikai folyóirat minden száma hajlékonylemez mellékletet ad. Ennek már fele sem tréfa, hiszen az *Alaplap* havi példányszáma több mint tízezer. A következőkben visszapillantunk a mágneslemez mint "újságpapír" múltjába, és a jelen helyzet áttekintése után megkíséreljük felvázolni ennek az új médiumnak az előnyeit és hátrányait, hogy jövőbeli esélyei is kirajzolódjanak.

A mágneslemez az utcán hever...

Nem állítható, hogy a mágneslemez közlési eszközként való felhasználása a nyolcvanas évek közepén-végén különösebben eredeti ötlet lett volna. A téma az utcán hevert, mégsem nagyon tolokodtak a jelentkezők, hogy felemeljék és kipróbálják. Milyen előzmények voltak már adottak? A számítógépes programtermékeknek a floppylemez természetes médiuma volt, amióta csak létezik. A nyolcvanas években a periodikajelleghöz annyi közeledés történt, hogy számos folyóirat felkínálta olvasóinak a lehetőséget, hogy a lapban nyomtatásban közölt programlistákat lemezen is megrendelhetik, természetesen külön díj ellenében. Ezáltal az olvasó eldönthette: megéri-e neki a programlistát szemrontó módon, a hibák kockázatásával saját magának begépelnie, vagy inkább megrendeli a kiadótól a hajlékonylemez. A későbbiek szempontjából tehát megál-

lapíthatjuk, hogy ezek az akciók csak a lapok olvasóinak kis hányadát érintették, és a lemezen rögzített anyag nem alkotott önálló, szerkesztett kiadványt, csak valamely már meglévő nyomtatott kiadvány egy részét közölte más eljárással. Ezeket a mellékleteket nem is lehetett a képernyőn "olvasni" – programok voltak, melyeket futtatni kellett. Mindössze esetenként mellékeltek a lemezen egy-egy "readme" vagy "liesmich" szövegállományt, amely használati útmutatást tartalmazott.

A hajlékonylemez publikáció további előzményei voltak a nyolcvanas évek második felében az egyes folyóiratok alkalmi mágneslemez mellékletei (gyakran játékprogramok), melyek célja a lap eladhatóságának fokozása volt, de tartalmilag nem integrálódtak a lap anyagába. Hasonlóan értékelhetjük azokat a reklámakciókat, melyek során egyes programok demo-verzióit mellékletként berakták folyóiratokba, annak reményében, hogy a használó kedvet kap, és megrendeli a normál változatot is, a megfelelő áron. Így például a Volkswriter szövegszerkesztő egyik demo-verzióját lemezen mellékeltek a *Chip* egyik számához. Ahhoz, hogy ilyesmivel érdemes legyen kísérletezni, szükséges volt a PC-k további elterjedése. Úgy látszik, hogy a német nyelvterületen ezt a fokot már 1986–87 körül elérték. (Mivel a programlemez természetesen törölhető is, akit nem érdekel a demo-változat, a lemezt újraformázta és ajándékként használta.)

Igazi folyóirat hajlékonylemezen?

Milyen újdonságot hozott ezekhez az előzményekhez képest 1988-ban a *Floppy-Lap*? Az alapvető különbség, hogy a *Floppy-Lap* nem pusztán szöveges állományok egymásutánja egy hordozó lemezen, hanem szerkesztett anyag, melyet egy saját kezelőprogram segítségével a felhasználó lapozhat is. (Nem kell hozzá szövegszerkesztő program.) Módja van persze ki is nyomtatni papírra egyes anyagokat, vagy pl. a programokat máshová átmásolni és később önállóan használni. A közkinccs típusú ingyenes vagy önként támogatott (shareware) programok elter-

jedése azt is lehetővé tette, hogy a Floppy-Lap ezek demo-változatait vagy magukat a programokat is közölje. A Floppy-Lap olvasása tehát interaktív számítógépes tevékenység, bizonyos értelemben szerényebb változata a hipertext néven ismert rendszereknek. Az olvasó kap egy tartalomjegyzéket, abból kiválasztja, ami érdekli, visszalép a tartalomjegyzékbe, elindít egy programot, egy másiknak a használati utasítását kinyomtatja papírra, és így tovább. Sajátosságai folytán a Floppy-Lap különleges tulajdonságú reklámhordozó is.

Milyen hátrányai vannak az új médiumnak? Olvasásához, használatához számítógépes környezet szükséges. Azaz nem vehető kézbe, nem lapozgatható a villamoson utazás közben, vagy a váróteremben, netán este lefekvés után az ágyban. 1988-ban, az induláskor, de még ma is az a helyzet, hogy nem kevés olyan érdeklődő van, aki csak a munkahelyén (esetleg ott is korlátozottan) jut számítógéphez. A diákok számítógép-használati lehetőségei is vegyes képet mutatnak, intézményenként jelentős eltérésekkel. A könyvtárakban ugyan ma már igen sok helyen van számítógép, azonban ritka az a hely, ahol olyan természetességgel tennék lehetővé a használatát az olvasók számára, mint akár egy mikrofilmolvasót. Bizonyos értelemben a hátrányok közé kell sorolni azt a lehetőséget is, hogy a floppylemez könnyen, gyorsan és gyakorlatilag ingyen (anyagárban) másolható. Ha tehát valakinek szűkebb-tágabb ismerősi körében előfordul egy-egy példány, máris fölösleges megvennie, egyszerűen lemásolhatja.

Ezzel el is érkeztünk a gazdaságosság kérdéséhez. A csak hajlékonylemezen sokszorosított kiadványok ma Magyarországon néhány száz előfizetőt tudnak elérni. Ez azt jelenti, hogy reklámhordozói szerepük szerényebb, és az egy példányra eső szerkesztési költség viszonylag sok. Az előfizetők szinte kizárólag intézmények. Ez összefügg a példányonként 1000 Ft körüli árral is, ami a magánhasználót visszatartja. A példányszám növelésével az ár is csökkenthető lenne. Kérdés, hogy a néhány száz példányszám mennyiben növelhető a számítógépek hazai elterjedésének jelen stádiumában. Egészen biztos, hogy van még kihasználatlan lehetőség.

Amíg a "flap" eljut odáig...

Az előfizető, aki postán (remélhetőleg sértetlenül) megkapja Floppy-Lap példányát, a borítón ezt olvashatja: INDÍTÁSA: A:FLAP. Kiveszi a lemezt a tasakból, beteszi a gépe meghajtójába, és az A:FLAP varázsigével elindítja. Mit tapasztal? Elsősorban el kell mondani, hogy a mai olvasó mást kap, mint az első évfolyamé. Kezdetben az indítás után a Norton Commanderhez hasonló menü jelent meg a képernyőn, abból választhatta ki az olvasó az öt érdeklő anyagokat. 1988 szeptemberétől már ún. ablakmenüt alkalmaztak a szerkesztők. Ez lehetővé tette a tartalomjegyzék grafikus tagolását, az össze-

tartozó anyagok rovattá alakítását. Nem sokkal később a menüablakokat színekkel is elkülönítették egymástól, idén pedig a szövegben is kezdtek színeket alkalmazni. És ezzel el is érkeztünk a mágneslemez kiadványok egyik kényes problémájához, a kompatibilitás kérdéséhez.

Az IBM-kompatibilis személyi számítógépek többek között annak köszönhetik széles körű elterjedésüket, hogy alapfelépítésük azonossága mellett számtalan variációban gyárthatók. Témánk szempontjából ilyen változatosság van a képernyőn (és az azokat működtető ún. képernyőkártyák) körében. Már a korai gépek is kétfélek voltak, színesek (főleg a CGA) és egyszínűek (főleg a Hercules és azzal kompatibilis kártyákkal). Ehhez jöttek később a különböző, nagy felbontóképességű színes monitorok és kártyák (EGA, VGA stb.). A Floppy-Lap készítői kezdettől fogva feltételnek tekintették, hogy a felhasználó a lapot gépének típusától függetlenül olvashassa. Ezért különböző segédprogramokkal és a hozzájuk tartozó képállományokkal elérték, hogy az egyszínű képernyőkön "fekete-fehérben", a színeseken színesben, de látható legyen a képanyag. A címlap például három verzióban is rajta van minden lemezen. A kezelőprogram felismeri, hogy a felhasználó gépében milyen videokártya van, és az annak megfelelő állományt hívja be. Persze, azt tudomásul kell venni, hogy a csúcsgépen csúcsmínőségű kép jelenik meg, a szerényebb teljesítményű és árú gépen pedig szerényebb minőségű. De tartalmilag a lap minden olvasója megkapja az információt.

Néha gondot jelentenek a nyomtatók is. A kezelőprogram nincs, nem is lehet felkészülve arra, hogy a felhasználó nem alapbeállítású nyomtatót használ. A program újabb változatai meg tudnak jeleníteni akár 132 karakter szélességű táblákat is a képernyőn, egy ablak mozgatásával. Kinyomtatáskor viszont ezek a táblák is okozhatnak problémákat. DOS-ból azonban minden gépen kinyomtathatók, ami valamivel körülményesebb, de végül is megoldja a dolgot. Összefoglalóan elmondható, hogy a többségétől eltérő beállítású rendszerek nem okoznak leküzdhetetlen problémát. Az érintett felhasználóknak a szerkesztőség munkatársai konkrét tanácsokkal segítenek.

Az információ kezelése

Amint már utaltunk rá, a mágneslemez folyóirat abban különbözik a szokásos tárolólemezekről, hogy szerkesztett anyag, és nem kell hozzá szövegszerkesztő program, mert önmagát prezentálja. Ennek a technológiája is módosult az idők folyamán.

Kezdetben a Floppy-Lap, mely csak előfizetésben terjedt, minden új előfizetőnek külön lemezen adott egy kezelőprogramot. Az előfizető ennek a lemeznek a tartalmát átmásolta gépének keménylemezes meghajtójára, és attól kezdve a havonta érkező számok tartalmát ez a program kezelte. Az új anyagot a program szintén felmásolta a keménylemezre, mivel

onnan lényegesen gyorsabban és egyszerűbben lehetett képernyőre hívni. Ez azonban oda vezetett, hogy az előfizetők keménylemezei megteltek a Floppy-Lap állományaival, pedig tudjuk, hogy a keménylemezes tárolóhely szinte minden felhasználónál szűk keresztmetszet. Ezért aztán a szerkesztők mellékeltek egy flapdel.bat nevű segédprogramot, mely letörölte a használó keménylemezéről a fölöslegessé váló állományokat.

A közönséges DS DD típusú hajlékonylemezek 360 kilobájtos kapacitása hamarosan szűknek bizonyult volna, ha a szerkesztők nem alkalmaznak állománytömörítési technikákat. Ennek részleteibe itt most nem megyünk bele, elég annyit tudni, hogy számos ötletes program van a közkinccs-programpiacon, amely az állományokat eredeti hosszuk negyedére-felére tömöríti, majd használat előtt újra "kipakolja". Így érhető el, hogy egy-egy alkalommal a 360 kilobájtos lemez mintegy 500 kilobájtnyi információt szállít, másképp fogalmazva: mintegy 250 szövegoldalt a hozzá tartozó grafikával. Persze, ez sem ilyen egyszerű, hiszen éppen az a lényeg, hogy nemcsak szövegeket publikálnak, hanem futtatható programokat is. Ezek közül a kisebbeket az egyszerűség kedvéért nem is tömörítik, hogy a kipakolással se kelljen vesződni, hanem azonnal indíthatók legyenek.

A laptechnológia további változtatására akkor lett szükség, amikor a Floppy-Lap mellé felsorakoztak a más profilú lemezkiadványok, köztük az Alaplap lemez melléklete. A tízezernél több példány esetében már gondolni kellett az egyedi vásárlókra is, nem lehetett abból kiindulni, hogy minden előfizető egyszer már megkapta a kezelőprogramot. A kezelőprogram tehát rákerül minden egyes szám hordozóleméjére. A címlap grafikája és a kezelőprogram mintegy 100 kilobájt terjedelmű, ehhez járul 400 kilobájt szerkesztőségi anyag, és ezt az 500 kilobájt tömörítik 360-ra.

Az eltelt évek alatt hazánkban is változott a PC-állomány. Míg egy-két éve még gyakori volt, hogy egy XT gépet csak 256 kilobájt memóriával árultak, hogy olcsóbb legyen, ma már szinte mindegyikhez 640 kilobájt "jár", az 512 kilobájtos változat is egyre ritkább. Ez a fejlődés lehetővé tette a lapkezelő program új változatának létrehozását. Az új megjelenítő azzal kezdi tevékenységét, hogy a hajlékonylemez teljes tartalmát "beszívja" – de nem a keménylemezre, hanem az operatív memóriába. Ezáltal igen nagy mértékben meggyorsul a lapozás, a tartalomjegyzékből a cikkek előhívása, az egyéb műveletek. Meg kell vallani, hogy az első kezelőprogramok ezzel hosszú, idegesítő másodperceket töltöttek el, amiben persze része volt a lassabban "ketyegő" öreg XT-knek is. Az új megjelenítőprogram arra is ügyel, hogy a felhasználó előzőleg nem tömte-e tele gépének operatív memóriáját különböző tárrezidens programokkal. Ha indításkor ilyet talál, felszólítja a használat, hogy indítsa újra gépét, mivel a tárrezidens programok miatt a lap tartalma nem férne el. (A Floppy-Lap jelenleg 640 kilobájttól "fölfelé" érzi jól magát, de már 512 kilobájtos gépen is működik.)

Ablak – egér – hipertext

Az új megjelenítő nem ragaszkodik az egérrel történő kezeléshez, de a legkényelmesebb üzemmódja kétségtelenül az ablak – egér üzemmód. Semmi akadálya, hogy a szerkesztők a lapot egyfajta (kezdetibb, egyszerűbb) hipertext rendszerként kezeljék. Az olvasó számára az egyes szövegekbe is be lehet építeni elágazásokat, bizonyos pontokon segédinformáció hívható be és így tovább. Ebben az esetben mérlegelni kell az előnyöket és a hátrányokat: az olvasó személyes igényei szerint "alakíthatja" az olvasott szöveget, ami hasznos dolog. Ugyanakkor elvész az egységes szerkesztett tartalom, hiszen bizonyos határok között akár minden olvasó mást olvashat ki lapjából (ami persze a hagyományos lapoknál is előfordul...).

A mágneslemez újság mint lapkészítési technológia

Minden periodika, így a mágneslemez újság kiadása is felfogható egyfajta technológiának, amely hónapról hónapra vagy éppen napról napra ismétlődik. A mágneslemez újság előállítását sajátos előnyöket kínál a hagyományos nyomdai sokszorosításhoz képest.

Feltűnik, hogy egy-egy szerkesztőség viszonylag kevés munkatárssal dolgozhat, és a munkatársak is idejük feltűnően nagy részét töltik tartalmi munkával (tárgyalás a szerzőkkel, információk begyűjtése). A két megjelenés közti egy hónapból három hét tartalmi munkával telik el. Az olvasó szerkesztés három munkanapot vesz igénybe, a technikai szerkesztés egyet. A kész mintalemez sokszorosítása és postázása összesen egy nap alatt megy végbe. A szerkesztés és kiadás nem tartalmi tevékenységei tehát mindössze egy hetet vesznek igénybe, de szükség esetén ez az egy hét is rövidebbre fogható. Nem túlzás azt mondani, hogy adott esetben a *lapzártá egy nappal a megjelenés előtt* van! A mágneslemezes folyóirat tehát különösebb erőlködés nélkül megközelítheti a napilapok frissességét. Aki már valaha is beleütközött egyes tudományágakban a folyóiratok több hónapos, egyes publikációk többéves átfutásába, az tudja értékelni ezt a lehetőséget.

A gyors átfutás kulcsa két tényező. Egyrészt: a tulajdonképpeni sokszorosítás időt alig vesz igénybe. Másrészt: a lap szerzői és fordítói maguk is mind számítógépen, szövegszerkesztővel dolgoznak, ezért anyagaikat mágneslemezen juttatják el a szerkesztőségbe. (A technika fejlődése és a modemárok csökkenése nyomán már hazánkban sem távoli jövő kérdése, hogy a szövegállományokat telefonvonalakon, elektronikus postázással küldjék el a szerkesztőknek.) A legjobb az ún. tiszta ASCII adatállomány, a magyar ábécé CWI rendszerű kiosztásában. De végső soron bármely szövegszerkesztő program

bármely kódkiosztású állományát lehet fogadni, legfeljebb írni hozzá egy átkódoló makrót valamelyik szerkesztőprogramban.

A lemezek sokszorosítása kezdetben a DOS lemez copy parancsával történt. (A házi programozók kicsit beleírtak, hogy ne kérje minden alkalommal újra a parancsot.) Ahogy nőtt az előfizetők száma, indokoltá vált a másológépek beszerzése. Először egy négylemezes másológépet vettek, amely még hordozható volt, majd következett a máig üzemelő, kétszer tíz lemez kapacitású gép. A lemezek másolása fizikai úton történik (ami a vírusfertőzés kizárása miatt is fontos), és igen gyors. A kettős gép egy óra alatt mintegy 1000 másolatot készít az eredetiről. A Cédus Rt. gépei jelenleg három, kizárólag mágneslemezes kiadványt sokszorosítanak, itt készül az Alaplap mágneslemez melléklete havi tizenháromezer példányban, itt másolják a Solarsoft shareware programkönyvtár havi utánpótlását és újdonságait, és még mindig van szabad kapacitás a rendszerben, úgyhogy bémunkát is vállalnak.

Kik használják, kik fogják használni?

Az áttekintésünkben eddig említett periodika használói köre értelemszerűen különböző egymástól. A Floppy-Lap egyfajta számítástechnikai réteginformáció hordozója. A profi programozók és a nagyon érdeklődő, képzett felhasználók igényeit célozza meg. Ide sorolhatjuk még a szoftverkereskedőket, akik között egyre több a kettős (kereskedelmi és számítástechnikai) képzettségű, kvalifikált szakember. Ahogy az egyik szerző fogalmazott, olyan olvasókra gondol, "akiket egy forrásprogram is fel tud villanyozni". A Floppy-Lap orientációt kínál a hardver és a szoftver világában, szakcikkek fordításait közli, vásárlási beszámolókat hoz. Szerkesztői fontosnak tartják, hogy állásfoglalás is legyen írásaikban, ne csak hír, és persze a kettő váljon el egymástól világosan. Elemzik a szakma fejlődési trendjeit, árinformációkat közölnek: mi, mennyiért, hol kapható. Részletes programbemutató cikkeikhez eredeti képernyő-állományokat, sőt gyakran korlátozott teljesítményű demo-programokat is mellékelnek. Sorozataik programozók számára programozási technikákat mutatnak be, akár futtatható példákkal is.

A Floppy-Lap a jövőben különös figyelmet kíván fordítani a perifériás számítástechnikai alkalmazásokra. A nagy, általános programtípusok (szövegszerkesztők, táblázatkezelők, felhasználói felületek, adatbázisok stb.) mellett ugyanis kibontakoztak az egyes tudományos, ipari vagy kereskedelmi területek sajátos programszubbkultúrái is. A Floppy-Lap ezek közül először, az 1991. márciusi számtól kezdve az egészségügyi informatikának indított rovatot, GYÓGY(H)ÍR címmel. Minden hónapban két-három ilyen tárgyú cikket közölnek, és egészségügyi előfizetőknek negyedévenként különszámot állítanak össze. Felvették a kapcsolatot a Magyar Egészség-

ügyi Informatikai Társasággal és a NJSZT Orvosbiológiai Szakosztályával. Ma már minden kórházban, egészségügyi intézményben van néhány PC, és ugyancsak mindenütt van egy-két szakember, aki ezekkel foglalkozik. Olyan szakmai alcsoport jött létre, melynek tagjai ma már keresik egymással a kapcsolatot, és számukra a mágneslemezes hírlevél természetes kommunikációs eszköz lehet. De csak idő kérdése, hogy hasonló igények más szakmákban is felmerüljenek, ahogy a számítógép használata terjed. Nem véletlen, hogy az első, szakosodott és viszonylag gyakori (kéthetenkénti) megjelenésű lemez-folyóirat *A Bankár* lett, hiszen a pénzügyi szakma természetszerűen elsők között számítógépesedett (bár a PC-k elterjedése ehhez képest valamivel lassúbb volt).

A mágneslemez-használat új útjai

A személyi számítógépek jelenlegi elterjedtsége mindinkább lehetővé teszi, hogy a vállalatok, egyesületek, kamarák amúgy is szövegszerkesztőn készülő belső anyagaikat (éves beszámolók, jelentések, vitaanyagok) mágneslemezen sokszorosítsák, és így küldjék szét dolgozóiknak, tagjaiknak, az érdekelteknek. Nem olyan régen ez még erősen diszkriminálta volna a lehetséges felhasználók egy részét, ma már aligha jelent problémát. A Cédus Informatikai Rt. már kapott is ilyen típusú megrendeléseket. Az sem mindegy, hogy a több száz oldalas vastag papírhalmok helyett elég egy-két karcsú mágneslemez kézbesíteni, tárolni. Ha ez a technika elterjed, érdemes lesz olyan kezelőprogramot írni hozzá, amely lehetővé teszi pl. a lapszéli jegyzetelést. Az ilyen sokszorosításnak már most is előnye, hogy a szétküldött szöveg további feldolgozásra alkalmas, azaz kinyomatható, idézésekör más szövegbe átemelhető, adatbázisba bevihető stb. A Bankár című mágneslemezes folyóirat például rendszeresen közöl olyan táblázatos formájú adatállományokat és képleteket, melyeket a felhasználó behívhat pl. saját Lotus 1-2-3 vagy Quattro programjába, és ott további műveleteket végezhet vele.

A mágneslemezen terjesztett információ tárolása is kínál sajátos lehetőségeket. Kezdjük azzal, amit nem minden információ-előállító fogad lelkesen: a lemez olcsón továbbmásolható. A Floppy-Lap egy egész évfolyamát, akár tetszik nekünk, akár nem, negyedóra alatt bármely számítógép-tulajdonos teljes egészében lemásolhatja. Kár ezen bosszankodni, nézzük inkább az előnyös oldalát. Tudjuk, sokan vannak, akik újságokból, folyóiratokból kívágnak vagy kifénymásolnak egyes cikkeket, hogy aztán saját igényeik szerint rendszerezzék, dossziéba fűzzék le őket. A mágneslemez újság esetében ez lényegesen gyorsabb, egyszerűbb és olcsóbb művelet, mint a papírújságoknál. A folytatásos írások, a cikksorozatok egymáshoz másolhatók, sőt, ha valaki az újságból el akarja hagyni a napi aktualitását,

romlandó anyagot, egyszerűen kitörölheti a lemezről. Új tematikus összeállítások is készíthetők, tetszőleges logikai rendben. Ma még csak a szövegálmányok nevei tükröznek egyfajta rendszert. Könnyen elképzelhető azonban, hogy a jövőben az íráskok eleve valamiféle indexeléssel, kulcsszavakkal stb. jelenjenek meg, ami automatikus szétválogatásukat, újrendezésüket és visszakeresésüket is lehetővé tenné.

Nincs mód ebben a cikkben részleteznünk a számtalan lehetőséget. Összefoglalóan viszont megállapíthatjuk, hogy a mágneslemezes információterjesztési technológia szervesen illeszkedik be az egységesülő elektronikus, digitalizált információkezelési gyakorlatba.

Beérkezett: 1991. március 25-én.

SZAKMAI INFORMÁCIÓS SZAK

Az **ELTE Bölcsészettudományi Kara** az 1991/92. tanévre posztgraduális képzés keretében *szakmai információs szakra* felvételt hirdet.

A szak célja olyan szakemberek képzése, akik vállalatoknál, kutató és fejlesztő intézményeknél, könyvtáraknál, valamint a felsoroltak irányító szerveinél képesek:

- szakmai információs rendszerek, szakirodalmi bázisok szervezésére;
- a szakmai információk döntés-előkészítési céllal történő elemzésére és szintetizálására;
- a szakmai információs tevékenység gépesítésének és automatizálásának szervezésére;
- az audiovizuális tájékoztatás, a szakmai propaganda szervezésére;
- az informatika elméleti kérdéseivel való foglalkozásra.

A képzés 2 éves, posztgraduális. A szakot egyetemi végzettséggel és többévi gyakorlattal, valamint idegennyelv-ismerettel rendelkezők vehetik fel. A végzők „*szakinformátor*” elnevezésű oklevelet kapnak. Azok, akiket a munkahely javasol, a felvételnél előnyben részesülnek. A képzés az ELTE Bölcsészettudományi Kara Könyvtártudományi Tanszékének keretében történik.

Jelentkezési határidő: 1991. május 15.

A jelentkezés az egyetemi felvételi vizsgákra való jelentkezéshez használt űrlap kitöltése és beküldése révén történik, amelyhez a jelentkező önéletrajza, az egyetemi végzettséget bizonyító oklevél (vagy másolata), az idegen nyelv tudását igazoló okmány és a munkahely javaslata csatolandó.

A jelentkezési iratok az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Dékáni Hivatalának Levelező Tagozatára küldendők:

1052 Budapest, Pesti Barnabás u. 1.

A jelentkezőket a *Könyvtártudományi Tanszék* 1991. június végén—július elején felvételi beszélgetésre hívja be: az időpontról az egyetem kb. két héttel korábban értesítést küld.